

ΗΘΗ ΑΣΙΑΝΑ

Αἱ Βασιδέραι τῆς Περσίας καὶ τὰ ἄσματά των.

Ἡ μουσικὴ καὶ ὁ χορὸς οὐδόλως εἶχον ἀπαγορευθῆ κατ' ἀρχὰς εἰς τοὺς μουσουλμάνους ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ. Ἐπίσης τοῖς ἐπέτρεπε τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ν' ἀποκαλυφθῶσιν ἐνώπιον ξένων ἡδύναντο. Αἱ ἐναντίαι δὲ τούτοις ἐντολαὶ προκλήθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν σκανδάλων, ὅτε ὁ Μωάμεθ περιήλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἴπῃ. « Ὁ μὲν Μωϋσῆς ἦν ὁ προφήτης τοῦ λόγου, ὁ δὲ Ἰησοῦς ὁ προφήτης τοῦ πνεύματος, ἐγὼ δὲ εἰμὶ ὁ προφήτης τοῦ ζήρους. »

Ὅσοι λοιπὸν τῶν Μωαμεθανῶν πίνουν, χορεύουν, ἄδουν καὶ ταῖς γυναῖξιν ἀναμίγνυνται, οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν ἢ ἐπανερχονται εἰς τὰς ἐξεις τῶν πρώτων χρόνων. Περὰδειγμα δὲ ἔστω ὁ Ἰβράημ πικρῆς.

Ὡς πρὸς τὸ περὶ χοροῦ λοιπὸν κεφάλαιον, οἱ σάχη καὶ τῆς Περσίας εἰσὶν οἱ τολμηρότεροι παραβάται τοῦ κορνίου. Οὕτως, ὁ σύγχρονος ἡμῶν Φεθ-Ἀλῆ σάχης διετῆρει ἐν τῇ αὐλῇ του μουσικοὺς καὶ χορευτάς, εἰς τὸ πείσμα τῶν ἄρῶν τοῦ κλήρου αὐτοῦ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος μάλιστα προέδρευε κρυφίως τὰς μουσικὰς συμφωνίας καὶ τοὺς χοροὺς τοῦ χαρμελίου του, καὶ προὐκάλει ἄσματα βακχικὰ.

Ἄλλως τε ἡ προγραφή τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς ἐν Ἀνατολῇ σκοπὸν ἔχει νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς παρεκτροπῆς καὶ τὰ δυστυχήματα, τὰ ὅποια γεννῶνται πάντοτε ἐκ τῆς μέθης καὶ τῆς ἐκδικιότησεως. Διότι ὑποκριταὶ καὶ θεαταὶ οὐδέποτε ποιοῦσι χρῆσιν αὐτῶν, χωρὶς ἀναίσθητοι ἐκ μέθης νὰ πέσωσιν εἰς τὸ τελευταῖον ἄσμα, ἢ τὸ τελευταῖον χορευτικὸν ἄλμα.

Ἡ λέξις βασιδέρα παράγεται ἐκ τῆς περσικῆς λέξεως βασιγίρη, ἥτις σημαίνει γυναῖκα προσωρισμένην εἰς τὴν εὐθυμίαν. Οἱ ἄρρενες χορευταὶ καλοῦνται ρεκαῖζοι ἢ σουζιμόροι, τοὺς ἐκλέγουσι δὲ ἀπὸ 42—18 ἐτῶν τοὺς ἀφίνουσι νὰ κομῶσι τὴν κεφαλὴν, καὶ τοὺς ἐνδύουσι μὲ ἱμάτια μετὰξίνα ὑπερμέτρου πλάτους. Συνοδεύουσι δὲ τὰς κινήσεις των διὰ κροτάλων. Οἱ περσικοὶ χοροὶ ἐκφράζων ἀλληλοδιαδόχως τὴν χράν καὶ τὴν λύπην. Εἰ, δὲ μόνος ἔχει χαρακτηριστικὰ πολεμικὰ, καὶ οὗτος εἶναι ὁ νέι-ναδερῆ (ὁ αὐλὸς τοῦ Ναδέρου) ἐκτελούμενος μετὰ μηχανῶν καὶ ἐνδείξεων ὀρχῆς εἰς μάχην καταντήσεως.

Αἱ βασιδέραι χορεύουσιν ἀνὰ μία καὶ ποτὲ δὲν σχηματίζουσιν ἄλυσιν, πάντοτε δὲ ὀρχοῦνται ἀνυπαδούτοι. Συνοδεύονται δὲ ὑπὸ ἁσμάτων, κροτάλων καὶ κομβάλων, καὶ τοὺς θεατὰς ἐκπλήττουσι διὰ τῆς εὐκρίτου καὶ ἐπιταγνότητος των. II. Χ.

δι' ἐνὸς ἁλματος πηδοῦν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ἑκτα περιμένοντος αὐτὰς ἀνδρὸς, καὶ ὁρῆσαι ἴστανται οὕτως ἐξακολουθοῦσαι τὸ ἄσμα των καὶ γελῶσαι ἐπὶ τῷ θαυμασμῷ ἢ τῷ τρόμῳ του. Καὶ εἰς τοῦτον μὲν προσφέρουσι ποτήριον οἴνου τεθειμένον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των, εἰς ἐκείνον δὲ ρίπτουσιν ἄνθος, εἰς τὸν ἄλλον ἐπίπληξιν, εἰς τὸν ἄλλον μειδίμην. Αἱ αὐτὰς οὔτε ἀμφιθέατρα ἐγείρονται, οὔτε αἰθουσαι χοροῦ. Τὰς καλεῖς εἰς τὴν οἰκίαν σου μετὰ τὰς ἐταίρας των· κάθηνται ἐπὶ τῶν ταπήτων, ἐν κύκλῳ καὶ πλησίον τῶν μουσικῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κύκλου ἐκτελοῦσι τὰ βήματά των.

Ἀλλὰ τὰ ἄσματα τῶν Περσίδων ὀρχηστρῶν ἀξίζουν κάλλιον τῶν χορῶν των. Ὅλη ἡ μουσικὴ των συνίσταται εἰς τὸν ρυθμὸν, ἄγνωστος δὲ τοῖς εἶναι ἡ ἁρμονία. Ποτὲ δὲν ψάλλουσι χωριστὰ, ἀλλ' ὅλα ἐν χορῷ καὶ τὰ αὐτὰ ἄσματα. Τὸ ἀποτέλεσμα λοιπὸν εἶναι μονότονον μὲν, ἀλλὰ μεγάλης ἰσχύος, αὐξανούσης διὰ τῆς τελειότητος τοῦ μέτρου.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα δύο τῶν ἁσμάτων των, τρυφερότητος καὶ ἀφελείας πρωτοτύπου, τὰ ὅποια ἐν Εὐρώπῃ ἤθελον ἀξιωθῆ τῆς ἐπιτυχίας των παρὰ τῶν Κ.Κ. Φωριέλου καὶ Μαρμιέρου ἀνυψωθέντων δημοτικῶν ἁσμάτων.

Α.

Ἀκούσον μου, ὦ φίλη μου. Ποῦ θὰ ὑπάγωμεν νὰ ἐκχύσωμεν τὴν μέθην τῆς καρδίας ἡμῶν;

— Ὑπάγωμεν εἰς τὸν κῆπον. — Ἡεῖον κῆπον, φῶς; — Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἀηδὼν ἔχει τὴν φωλεάν της. — Ὡ δέσποτα ὀρνιθοθήρα, δέομαί σου, μὴ στήσης εἰς αὐτὴν παγίδα. Μὴ φονεύσης, μὴ γερῆς τῆς ἐλευθερίας της τὴν μελαγχολικὴν ἀηδόνα μου.

— Ὑπάγωμεν εἰς τοὺς ἀγρούς. — Ποίους, ἀγάπη μου; — Ἐκεῖ ὅπου ἡ δορκὰς τῆς ἐρήμου ἐνδαιατᾶται. — Δέσποτα θηρευτὰ, ἐπάκουσον τῆς παρακλήσεώς μου, καὶ φέ'σου αὐτῆς, μὴδὲ φόνευσον τὴν μονήρη δορκάδα. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δορκάδος τῆς ἐρήμου ὁμοιάζουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνης ἥν ἀγαπῶ.

— Ὑπάγωμεν εἰς τὴν ὄχθιν τοῦ ρύακος. — Ποῖου, σπλάγχχα μου; Ἐκεῖ ὅπου ὁ ἰχθύς ὀχεύεται, ὅπου εἶναι λαμπρὸς καὶ εὐτυχής. — Δέσποτα ἁλιεῦ, ἀπομάκρυνε τὰς σαγήνας σου ἀπὸ τοῦ ἱσχύου καὶ σκεπτικοῦ ἰχθύος μου. Ἡ ἀκοή του, ἐν τῷ διαυγεῖ ἐκείνῳ ρύακι, ὁμοιάζει τὸ οὖς ἐκείνης ἥν ἀγαπῶ.

— Ὑπάγωμεν εἰς τὴν πόλιν. — Ποίαν, ἀν ἀγαπή; — Εἰς ἐκείνην ἥτις ἀνεστατάωθη ἐμφανισθείσης τῆς ἀγάπης μου, καὶ τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι συνεκινήθησαν εἰς τὴν θέαν τῆς ἐξόχου καὶ μοναδικῆς καλλονῆς της.

Β΄.

Τὰ ὠραῖα ὄρη ὑπὸ λευκοῦ πέπλου περιεβλήθησαν, καὶ ἡ χιών καλύπτει τὴν ἀνεμόνην καὶ τὸ βατράχιον, ἀλλ' εὐλογητὸς ὁ Θεός! ἡ φίλη μου ἀφικνεῖται!

Σφενδονιστὰ, μὴ λιθοβολοῦ με πλέον, διότι καὶ ἄνευ τῶν λίθων σου ἐπλήγην ἐγώ. Ἡ φίλη μου φέρει ἐσθῆτα χρώματος ῥόδου, μέλαινα δὲ εἶναι ἡ ἐδική μου.

Ἰπὸ τὰς ἐπάλξεις τῆς πόλεως αὐξάνουσι ῥοδωνιαί τρεῖς. Εἴθε μαρνανθέντα νὰ πέσωσι τὰ φύλλα αὐτῶν ἐν πρὸς ἐν, εἴθε νὰ μὴ μείνῃ παρὰ τὸ δένδρον γυμνόν. Τὴν ἡγάπησα καὶ τίποτε δὲν θέλει

δυνῆθαι νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακόν, τὸ ὅποιον μὲ καταβιβρώσκει. Εἰς τὰς χεῖρας της φέρεται μελικερίδα. Γλυκυτέρα ἡ φίλη καὶ πατὴρ καὶ μητὴρ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

Η ΝΕΟΤΗΣ.

Τοῦ ἑαρός μας ἀνθηροὶ
Πῶς φεύγετε, ὦ χρόνοι,
Καὶ μ' ἀποχαιρετᾶτε;
Σταθῆτε καὶ μὴ, ἄσπλαγχοι,
Καὶ μὴ, ἀνθρωποκτόνοι,
Ἐν τάχει ἀπερνᾶτε!

Φεισθῆτε τῆς νεότητος;
Τὰ ῥόδα καὶ τὰ κρίνα,
Τῆς κόμης τὸ χρυσίον.
Εἰς γήρας, ὦ! μὴ σβύνατε,
Τοῦ κάλλους τὴν ἀκτῖνα,
Τὸ ἄχαρι καὶ κρόνον.

Μὴ μᾶς ἀπογοιμνώνετε
Τοῦ Πλάστου τὰ ποικίλα
Δωρήματα, τὰ κάλλη,
Ὅπως τοῦ δένδρου ὁ χειμὼν
Ἀποστερεῖ τὰ φύλλα...
Πλὴν τοῦτο παλιν θάλλει.

Ἀλλ' ἡ νεότης! φεῦ! αὐτὴ
Δεν ἀναθάλλει πλέον,
Ὡς ἅπαντα ἡ φύσις.
Ἀλλὰ περὶ καὶ ἀφαιρεῖ
Πᾶν ἄνθος, πᾶν ὠραῖον...
Κ' ἐπέργεται ἡ δύσις.

Ἡ δύσις, ναί! πλὴν πρὸ αὐτῆς
Προδρόμους της μας στέλλει
Καταστροφῆς σημεῖα...
Τοῦ γήρους ἰδοὺ ἀκानθαί,
Καὶ σκελετωδῆ μέλη,
Καὶ ἄθυμος καρδιά.

Ἰδοὺ τὴν κόρην γήρατος
Καλύπτουσι ρυτίδες;
Ἡ κόμη ἐλευκάνθη.
Ἡαρῆλθον αἱ ἐραταῖναι
Τοῦ μέλλοντος ἐλπίδες;
Καὶ τῆς ζωῆς τὰ ἄνθη.

Καὶ οὔτε ἴχνος φαίνεται
Τῆς πρώην καλλονῆς της;
Οὐδ' ὧς ἐρείπωμένη